

พิธีสารเสรีนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ ว่าด้วยการรับผิดและชดใช้ ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

พิธีสารเสรีนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ฯ

เป็นพิธีสารเสริมภายใต้พิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพที่จะใช้เป็นเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างประเทศในการดำเนินการตามหลักการรับผิดและชดใช้ความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นภายใต้ มาตรา ๒๗ ของพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ และมาตรา ๑๙ ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ที่กำหนดให้มีการควบคุมดูแลเทคโนโลยีชีวภาพให้มีความปลอดภัยต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

พิธีสารเสรีนาโงยาฯ ฉบับนี้ได้ผ่านการเจรจาต่อรองมาอย่างยาวนานเพื่อให้มีกรอบในการรับผิดและชดใช้ในกรณีที่เกิดความเสียหายจากการเคลื่อนย้ายข้ามแดนสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยเมื่อการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ เมืองนาโงยา ประเทศญี่ปุ่น สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ได้มีข้อตัดสินใจรับรอง “พิธีสารเสรีนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ” และเปิดให้ประเทศภาคีลงนามตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ถึง ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้เมื่อมีประเทศให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีพิธีสารเสรีนาโงยาฯ ครบ ๔๐ ประเทศ

วัตถุประสงค์

พิธีสารเสรีนาโงยาฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงความเสี่ยงต่อสุขภาพมนุษย์ ด้วยการจัดเตรียมกฎเกณฑ์และแนวทางระหว่างประเทศในเรื่องของการรับผิดและชดใช้เมื่อเกิดความเสียหายจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

สาระสำคัญ

- **ประกอบด้วย ๒๑ มาตรา** โดย มาตรา ๑-๑๒ เป็นเนื้อหาพันธกรณี และมาตรา ๑๓-๒๑ เป็นการบริหารต่างๆ ของสำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
- **หลักการ** กำหนดให้ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมจะต้องรับผิดชอบในการดำเนินการตามมาตรการตอบสนองทันทีที่เกิดผลกระทบ และ/หรือ ชดใช้ค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของภาคี
- **นำมาใช้กับ** ความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่เกิดขึ้นภายในขอบเขตอำนาจรัฐของภาคี ซึ่งเป็นผลมาจากการขนส่ง การนำผ่าน การดูแล และการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

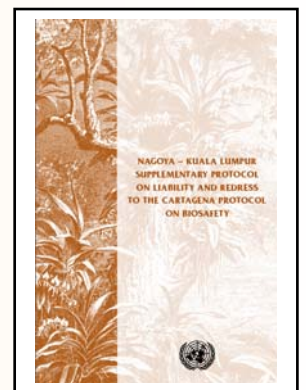
ประโยชน์ที่จะได้รับจากพิธีสารเสรีนาโงยาฯ

- พิธีสารเสรีนาโงยาฯ เป็นกลไกควบคุมดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน ที่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับภาคีนำเข้าได้ว่าจะมีผู้รับผิดชอบในการแก้ไข ฟื้นฟู เยียวยา หากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศ
- ในขณะเดียวกันพิธีสารเสรีนาโงยาฯ ยังเป็นกลไกที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ภาคีส่งออกได้มีการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนอย่างถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- นอกจากนี้ พิธีสารเสรีนาโงยาฯ จะทำให้สังคมเกิดความมั่นใจได้ว่าจะมีผู้รับผิดชอบหากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่นำเข้ามาในประเทศก่อให้เกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

สำหรับประเทศไทย ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้มีการลงนามพิธีสารเสรีนาโงยาฯ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ต่อมาเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ นายณรงค์ ลิงหเสนี เอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ได้ลงนามในพิธีสารเสรีนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ฯ โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่ ๕๐ และเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่ลงนามในพิธีสารเสรีนาโงยาฯ นี้

สม. ในฐานะหน่วยงานกลางพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ จะจัดให้มีการเตรียมความพร้อมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพิธีสารเสรีนาโงยาฯ ให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่ประเทศไทยจะเข้าสู่กระบวนการให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีพิธีสารเสรีนาโงยาฯ ต่อไป

***** ณ วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ มีประเทศที่ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีพิธีสารเสรีนาโงยาฯ แล้ว ๒ ประเทศ คือ สาธารณรัฐลิทัวเนีย และ สาธารณรัฐเชค**

เนื้อหาพิธีสารเสรีนาโงยาฯ สามารถดาวน์โหลดได้ที่ http://bch.cbd.int/protocol/NKL_text.shtml

